

8. *Зражевська Н.* Медіакультура як об'єкт соціокомунікаційних досліджень / Н. Зражевська // Теле- та радіо-журналістика. — 2014. — Випуск 13. — С. 69—77.
9. *Ільганаєва В. О.* Комунікаційний світ сучасного суспільства як медіа-реальність / В. О. Ільганаєва // Світ соціальних комунікацій. — 2012. — Т. 5. — С. 34—37.
10. *Кириллова Н. Б.* Медіакультура: от модерна к пост-модерну / Н. Б. Кириллова; 2-е изд., перераб. и доп. — Москва, 2006. — 448 с.
11. *Ліпкан В. А.* Систематизація інформаційного законодавства України : монографія / В. А. Ліпкан, В. А. Залізник. — Київ : ФОРМ О. С. Ліпкан, 2012. — 304 с.
12. *Прудникова О. В.* Інформаційна культура інформаційного суспільства: філософський вимір / О. В. Прудникова // Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого". — 2016. — № 4 (31). — С. 44—53.
13. *Соловьев П. Л.* Dailywe: медиаграмотность и медиаобразование в эпоху смены информационных парадигм / П. Л. Соловьев // Как развивают медиаграмотность студента и преподавателя университета: стратегия и техники : сб. ст. Выпуск 10 / под общ. ред. В. В. Самохвала. — Минск : БГУ, 2017. — С. 79—87.
14. *Федоров А. В.* Медиаобразование в ведущих странах Запада : монография / А. В. Федоров, А. А. Новикова. — Таганрог : Изд-во Кучма, 2005. — 270 с.
15. *Хейзинга Й.* Homo Ludens. Человек играющий / Й. Хейзинга. — Москва, 2003. — 487 с.
16. *Чичерина Н. В.* Медиаграмотность как ключевая компетенция современного специалиста: структура и содержание / Н. В. Чичерина // Вестн. Север. Федер. ун-та. Сер. Гуманитар. и соц. науки. — 2012. — № 1. — С. 152—158.
17. *Feilitzen C.* Media Education, Children's Participation and Democracy. In: C. Feilitzen, U. von Carlsson (Eds.). // Children and Media: Image. Education. Participation. — Goteborg : UNESCO and Nordicom, 1999. — P. 15—29.
18. *Innis Harold A.* Empire and Communications / A. Innis Harold. — Toronto : University of Toronto Press, 1972. — P. 12—25.
19. *Potter W. James.* The State of Media Literacy / James W. Potter // J. of Broadcasting & Electronic Media. — 2010. — № 54 (4). — P. 675—696.

Проанализирована роль медиакультуры в современном информационном пространстве, определены ее социальные функции; рассмотрено влияние медиакультуры и медиаобразования на общественное сознание и мировоззрение человека.

The article studies a role of media culture in a modern society, outlines social functions of media culture and their influence on social life, studies its influence on social conscience and worldview.

Надійшла до редакції 4 лютого 2019 року

УДК 378.016:[004:02:930.25

Оксана Матвієнко,
доктор педагогічних наук,
кандидат технічних наук, професор
кафедри документознавства
та інформаційно-аналітичної
діяльності КНУКІМ

Михайло Цивін,
кандидат технічних наук, доцент,
професор кафедри архітектурного
проектування Інституту дизайну,
архітектури та журналістики

"Інформаційні науки" для "інформаційної справи": виявлення інваріантів і взаємозв'язку

Автори здійснили спробу виявити взаємозв'язок між "інформаційними науками" та "інформаційною справою" як складниками спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа". Досліджено наявні підходи до класифікації інформаційних наук і резюмовано, що одним з інваріантних складників, який доцільно впровадити у процес підготовки фахівців з інформаційної справи, може бути "соціальна інформатика".

Ключові слова: інформаційні науки, бібліотечна справа, архівознавство, інформаціологія, соціальна інформатика, підготовка фахівців

Зв'язок між генерацією знань наукою й трансляцією їх в освітній процес нині становить суттєву проблему, яка, зокрема, торкається і спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" у частині складника "інформаційна справа". Забезпеченість бібліотечної та архівної справи відповідними науковими дисциплінами — бібліотекознавством та архівознавством — спонукає до виявлення "власного" напрямку й для інформаційної справи. Вмотивованим є звернення до поняття "інформаційна наука" чи "інформаційні науки" (information science), визначення якого свідчить про підхід до неї не як до окремої

дисципліни, а як до конгломерату різних наукових напрямів, введення яких до меж зазначеної галузі потребує певних обґрунтувань.

Усвідомлюючи гіпотетичність результату встановлення зв'язку між "інформаційними науками" та "інформаційною справою", зазначимо, що:

— зміст поняття "інформаційні науки" у вітчизняному науковому дискурсі повною мірою не визначений, як, власне, і зміст складника "інформаційна справа" у межах освітньої спеціальності;

— належність бібліотекознавства та архівознавства у багатьох наявних класифікаційних схемах до

інформаційних наук потребує певного абстрагування для пошуку й виокремлення суттєвих ознак і складників саме для "інформаційної справи" як елемента зазначеної спеціальності.

Мета статті — виявити в конгломераті інформаційних наук складник, релевантний "інформаційній справі" в освітній спеціальності 029 "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа".

Виклад основного матеріалу. У системі професійних і наукових комунікацій в Україні питання інституалізації інформаційних наук поставало ще на початку 2000-х. Зокрема, у рекомендаціях міжнародної наукової конференції "Бібліотечно-інформаційний сервіс", проведеної 2001 р. у Києві за ініціативою Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського спільно з Асоціацією бібліотек України і Радою директорів наукових бібліотек та інформаційних центрів академії наук — членів Міжнародної асоціації академії наук, висловлено пропозиції щодо внесення до переліку наукових спеціальностей нової галузі — "Інформаційні науки" за спеціальностями: "Науково-інформаційна діяльність", "Інформаційні системи", "Документознавство", "Бібліотекознавство, бібліографознавство" [12].

Тривалий час ця проблематика майже не становила предмет фахових дискусій, і лише з огляду на введення спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" з її "інформаційним" складником до семантичного поля наукових комунікацій увійшов термін "інформаційні науки". Його прикладний характер ілюструє назва наукового видання "Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук" [16], яка, принагідно зазначимо, свідчить про диференціацію бібліотекознавства й інформаційних наук. Легітимація цього напрямку (поки що в неартикульованій формі) здійснюється через підготовку *науково-педагогічних і наукових кадрів* у аспірантурі за спеціальністю 029 "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа". Її паспорт, що мав би представляти можливі напрями досліджень та орієнтувати студентів щодо майбутньої діяльності у сфері "інформаційної справи", поки недоступний для ознайомлення. Так само невизначеність цього компонента в освітніх програмах *бакалаврату* заважає встановленню меж професійного поля у пропозиціях спеціалізацій та визначенні змісту навчального курсу з "інформаційної справи" загалом і кожної дисципліни зокрема, а отже перешкоджає побудові професіограми спеціаліста інформаційного профілю, формулюванню кваліфікаційних вимог до такого виду діяльності.

Питання про змістові межі галузі "інформаційні науки" залишається на часі, про що свідчить аналіз праць закордонних науковців [2; 6; 8; 10; 11; 14; 15 та ін.].

У визначеннях поняття "інформаційні науки" немає одностайності: інваріантним є тлумачення їх як міждисциплінарної галузі, пов'язаної з аналізом, збиранням, класифікацією, маніпулюванням, пошуком, рухом, поширенням і захистом інформації. Відповідно до логіки та напрямів досліджень фахівці висувують аргументи, які обґрунтовують належність до цієї сфери комерції, комунікації, права, бібліотекознавства, архівних, соціальних наук, музеєзнавства. Окремі

науковці відділяють бібліотекознавство та архівознавство від інформаційних наук, однак наголошують на міцних міждисциплінарних зв'язках між ними та спільних дослідницьких методах [4 та ін.].

Відомий фахівець Ф. Махлуп, розглядаючи інформаційні науки, вводить до кола об'єктів комунікацію, класифікацію, бібліометрію, інформаційні системи й мережі, поведінку користувачів, доступ до інформації [3]. В. Сламечка і Ч. Пірсон зазначають, що термін "інформаційна наука" вживають на позначення міждисциплінарної галузі, котра сформувалася внаслідок експоненційного зростання обсягів наукових даних [5]. Згодом предметом прикладної інформаційної науки стали інформаційні процеси у різноманітних професійних галузях: управління в діловій і державній сферах, законодавство тощо.

У монографії І. Цейпека "Інформація, комунікація та мислення. Вступ до інформаційної науки" (1998) [1] наголошено на потребі подальшого розвитку інформаційних наук, котрі він характеризує як "конгломерат", що охоплює широке коло питань: теорію інформації, інформацію як психофізичне явище й процес; поняття інформаційних систем, документ; соціальні комунікації; інформатизацію суспільства; інформаційну науку як наукову галузь і сферу освіти, концепції інформаційної науки, прийняті в різних країнах; розвиток інформаційної освіти та основні тенденції розвитку цього фаху.

Сформулювати узагальнювальне поняття "інформаційна наука" намагався І. Юзвшин [18], який запропонував термін "інформаціологія", під якою розуміє генералізаційно єдину науку про всі інформаційні явища, мікро- та макродинамічні процеси природи, суспільства та всесвіту. Про прикладний характер "інформаціологічних" ідей свідчить введення до навчального процесу окремих закладів вищої освіти дисциплін із відповідною назвою, однак наукова спільнота оцінила концепцію критично. Приміром, на думку А. Соколова [13], інформаціологія — це "сюрреалістична гігатеорія", своєрідна інтелектуальна мода — інформатизм (або панінформізм), світогляд, що підносить до абсолюту інформаційний підхід.

Автори сучасних досліджень інформаційних наук, вдаючись до схематизації наукових категорій, пропонують утворити в номенклатурі спеціальностей клас "Інформаційні науки", підклас "Інформаційні процеси і системи у соціальній сфері", групу "Документно-комунікаційні науки", що об'єднала б дві спеціальності: "Документивна комунікологія" (архівознавство, бібліотекознавство, музеєзнавство, бібліографознавство, книгознавство) і "Документологія, документалістика, документознавство" [11].

Науковці роблять спроби класифікувати інформаційні науки, групуючи *галузеві інформатики* й додучаючи до них нейрофізіологію, кібернетику, технічні інформатики (за напрямками), фізичну інформатику, біофізику. Щодо такого розширення меж інформатики доречно навести думку Р. Гілярєвського: "Те, що називають статистичною, економічною, медичною інформатикою, біоінформатикою, геоінформатикою та іншими дисциплінами, які мають відповідні назви, сутнісно є розділами статистики, економіки,

медицини, біологічних, геологічних та інших наук, які вивчають явища, що за зовнішньою схожістю визнано інформатикою" [7, с. 42].

Російські дослідники розробляють варіанти номенклатури спеціальностей наукових працівників, де інформаційні науки як галузь охоплюють групи спеціальностей, що передбачають надання наукових ступенів із фізико-математичних, хімічних, філологічних, історичних, педагогічних та інформаційних наук [15]:

Інформаційні науки:

1. Інформатика:

- загальна інформатика;
- теоретичні основи інформатики;
- інформаційні процеси та системи у живій природі та природознавстві.

2. Інформаційні системи та процеси у техніці:

- системний аналіз, управління та опрацювання інформації (за галузями);
- автоматизація й управління технологічними процесами та виробництвами (за галузями);
- управління в соціальних та економічних системах;
- математичне й програмне забезпечення обчислювальних машин, комплексів і комп'ютерних мереж;
- елементи й технічні пристрої обчислювальної техніки та систем управління;
- системи автоматизації проектування (за галузями);
- математичне моделювання, чисельні методи та комплекси програм;
- методи й системи захисту інформації, інформаційна безпека.

3. Інформаційні процеси та явища у живій природі й природознавстві (не розкрито).

4. Інформаційні системи та процеси у соціальній сфері:

- документологія, документалістика;
- документознавство, архівознавство;
- книгознавство;
- бібліотекознавство, бібліографознавство;
- музеєзнавство;
- журналістика (періодика, радіо, телебачення, Інтернет).

Зазначимо, що наведені пропозиції значною мірою пов'язані з трансформаціями номенклатури спеціальностей російських наукових працівників й пошуками місця бібліотекознавства, документознавства та інших наук інформаційно-комунікаційного циклу в цьому документі.

Науковці усвідомлюють суперечності, наявні у пропонованій та подібних класифікаціях: "Однією з проблем у класифікації інформаційних наук є очевидна гегемонія інформаційних технологій над власне інформаційними науками. А точніше — гегемонія сучасних цифрових інформаційних технологій. По суті, багато з дисциплін, які претендують на роль спеціальної інформаційної науки, є "науками" про цифрові інформаційні технології, що застосовують у різних галузях науки, техніки та економіки" [10, с. 34].

Наукові пошуки в галузі систематизації інформаційних наук виходять на рівень використання "експерт-

них крауд-технологій". Зокрема, методологію формулювання систематичної концепції інформаційних наук із застосуванням Critical Delphi¹ докладно розглянув Х. Зінс [6]. До виконання завдання було залучено 57 учасників із 16 країн, і в результаті експертного опитування надано 28 схем класифікацій. Науковець констатує, що 26 із них представляють "модель культури" (індустрія інформації, зміст повідомлень, інформаційний менеджмент, інформаційна етика й право, організація знань, документальний менеджмент, музейна, бібліотечна справа тощо), яка адекватна сучасному напряму розвитку інформаційних наук.

Аналізуючи одержані результати, Х. Зінс зауважує, що окремі з класифікацій є неповними, суперечливими й логічно помилковими, однак дослідження було орієнтовано на загальний аналіз, а не на точність, повноту, адекватність та узгодженість. Резюмуючи, дослідник наголошує, що одержані схеми класифікацій дають змогу краще зрозуміти питання, пов'язані зі створенням узагальнювальної концепції інформаційних наук, проте жодним чином не виключають подальший пошук і теоретичне обґрунтування різноманітних поглядів.

Спроби класифікації інформаційних наук через відповідь на запитання "Що таке категорія інформації?", вихід у наукових пошуках на метатеоретичний і філософський рівні узагальнень часом призводять до механічного поєднання різнорідних наукових дисциплін. На наш погляд, обґрунтування належності групи технічних наукових спеціальностей, так само як і групи спеціальностей "Інформаційні процеси і явища у живій природі" до класу інформаційних наук свідчить, що питання про їхні межі, значення, об'єктно-предметну сферу потребує подальших системних досліджень.

У контексті пошуку зв'язку "інформаційних наук" з "інформаційною справою" в освітній спеціальності 029 вважаємо слушними міркування О. Майорова: "Класифікація інформаційних наук вельми актуальна не тільки в "суто" методологічному аспекті, охоплюючи визначення псевдонаукових і паранаукових напрямів. Інформаційні науки у своїй сукупності досягли того рівня зрілості, коли брак загальноприйнятої класифікації заважає не тільки їх розвитку, а й розвитку вищої та середньої освіти" [8].

Усвідомлюючи, що загальноприйнята класифікація інформаційних наук на часі, однак належить радше до перспективних завдань, розглянемо докладніше проблему підготовки фахівців, в якій мають бути теоретично й методологічно забезпечені зміст і напрями освіти у межах пропонованих спеціальностей. У контексті дослідження спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" виявлений "конгломерат" спрямовує увагу до тієї частини інформаційних наук, які стосуються *інформаційних процесів і систем у соціальній сфері*. Такий вектор спонукає до розгляду наукової дисципліни "Інформатика" з дотриманням підходу, згідно з яким це "наука про інформацію", предмет якої становлять структура, властивості інформації та закономірності її функціонування в су-

¹ Critical Delphi — методологія якісного дослідження, спрямована на сприяння критичним дискусіям між експертами у відповідній галузі [6].

спільстві [7, с. 3]. Зауважимо, що в Україні інформатику традиційно розуміють як комплексну технічну науку. Виразним прикладом, котрий ілюструє специфіку цього терміна у вітчизняному науково-освітньому просторі, на що автори вже звертали увагу [9], були суперечності між освітньою спеціальністю "Соціальна інформатика", за якою здійснювалась підготовка фахівців інженерно-технічного профілю, і науковою спеціальністю 27.00.07 "Соціальна інформатика", підпорядкованій нетехнічній галузі наук — соціальним комунікаціям.

Дефініція інформатики як дисципліни, що вивчає структуру й властивості інформації, а також загальні закономірності, відповідно до яких її створюють, опрацьовують, транслують та використовують у різних сферах діяльності, хоча й наявна у вітчизняній науково-освітній терміносистемі, однак не слугує теоретико-методологічною основою у дослідженнях інформаційних процесів, так само як і у формуванні освітніх програм.

Для усунення полісемії терміна "інформатика" дослідники пропонують розрізняти її види, що перетинаються у певних полях, однак утримують самостійність [8]:

— **Інформатика 1** — теорія науково-інформаційної діяльності, яка нині трансформується в науку про семантичну інформацію. Цей вид базується на антропоцентристському (соціоцентристському) підході, відповідно до якого інформація функціонує лише у людському суспільстві;

— **Інформатика 2** — наука про обчислювальні машини та їх використання;

— **Інформатика 3** — фундаментальна наука про інформаційні процеси у природі, суспільстві й технічних системах. Цей вид ґрунтується на атрибутивному підході, згідно з яким інформація — атрибут матерії, що по-різному проявляє себе у різних середовищах.

Зауважимо, що **Інформатики 1, 2 і 3** дотичні між собою у розв'язанні завдань із використанням обчислювальної техніки й соціально спрямованого розвитку цифрового середовища, однак не перетинаються і не поглинають одна одну.

Очевидно, що для ідентифікації складника "інформаційна справа" в інтегрованій освітній спеціальності прийнятними для розгляду є **Інформатика 1** та частина **Інформатики 3**, яка стосується інформаційних процесів у суспільстві. Такий підхід вкладається у зміст і завдання *соціальної інформатики*.

Концепція цього наукового напрямку активно формувалась із 1970-х років як метатеорія документально-комунікаційних наук [17 та ін.]. Нині він повністю не належить ані до соціальних, ані до технічних, ані до природничих наук, оскільки стосується вивчення інформаційної соціально-комунікативної практики, пов'язаної з інформатизацією суспільства. Хоча, на думку А. Соколова [14, с. 91], концепція семантичної інформатики (**Інформатика 1** — *О. М., М. Ц.*) уже втілила соціально-інформаційну модель, яку пропонували автори соціальної інформатики, вважаємо, що остання ще не вичерпала свого потенціалу

Соціальна інформатика, котра, за визначенням А. Соколова [14], є науковою дисципліною, що вивчає

через інформаційний підхід суспільне знання, соціальну комунікацію та управління суспільством, адекватна змісту інформаційних наук. За такого підходу увиразнюється зв'язок: *інформаційні науки — соціальна інформатика — інформаційні процеси та системи у соціальній сфері — інформаційна справа*. Отже, інваріантом змісту "інформаційних наук" для "інформаційної справи" визначимо соціальну інформатику та інформаційні процеси й системи у соціальній сфері, відповідно до яких мають формуватися зміст навчання й методологічні підходи до окреслення спеціалізацій у межах складника "інформаційна справа".

У посібникові "Філософія інформації" [14] представлено розділи соціальної інформатики як навчальної дисципліни, до яких входить: вивчення феномену соціальної інформації, елементів інформаційних систем, зокрема поведінки споживачів і відправників інформації, інформаційні канали й потоки, інформаційно-комунікаційні служби та технічні засоби, які забезпечують інформаційну комунікацію, соціальні інформаційні системи; процеси інформаційного обслуговування — фактографічного, документального, концептографічного; загальнотеоретичні та методологічні основи окремих операцій інформаційно-аналітичного перероблення, інформаційного пошуку, поширення інформації.

Очевидно, що перелічені розділи соціальної інформатики системно описують поле професійної діяльності інформаційного фахівця, є інваріантними змістові поняття "інформаційна справа" та можуть слугувати основою формування освітніх програм для розвитку спеціалізацій, адекватних сучасному соціокомунікативному середовищу.

Висновки. Зіставлення різних концепцій, класифікацій і підходів до розуміння поняття "інформаційні науки" уможливило висновок, що соціальна інформатика як наукова дисципліна, яка входить до "конгломерату" інформаційних наук, є теоретико-методологічним підґрунтям складника "інформаційна справа" у спеціальності 029 "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа".

Становлення зазначеної спеціальності потребує не тільки відповідних наукових досліджень, а й конвенції в середовищі всіх зацікавлених у розвитку спеціальності — у її освітній та науковій іпостасях — щодо розуміння теоретичного підґрунтя складника "інформаційна справа".

Список використаної літератури

1. *Cejpek J.* Informace, komunikace a mysleni. Uvodinformacnivedy / J. Cejpek. — Praha : Karolinum. — 1998. — 179 s.
2. *Knowledge map of information science.* Rafael Capurro's Responsesto Chaim Zins. — Mode of access: <http://www.capurro.de/zins.html>. — Title from the screen.
3. *Machlup F.* Cultural diversity in studies of information / F. Machlup, U. Mansfeld // The study of information: Interdisciplinary messages. — NewYork : Wiley, 1983. — 345 p.
4. *Saracevic T.* Information science: origin, evolution and relations. In: Conceptions of library and information science. Historical, empirical and theoretical perspectives / T. Saracevic / edited by Pertti Vakkari & Blaise Cronin. — London : Taylor Graham, 1992 — P. 5—27.
5. *Slamecka V.* Information science / Slamecka V., Pearson C. // Enciclopedia of computer science and engineering. — 2nd ed. — New York : Van Nostrand, 1982. — P. 725—726.
6. *Zins C.* Classification Schemes of Information Science: Twenty-Eight Scholars Map the Field / C. Zins // Journal of

- the American Society for Information Science and Technology. — 2007. — № 58 (5). — Mode of access: <http://www.success.co.il/files/jasist-28schemes.pdf>. — Title from the screen.
7. *Гиляревский Р.* Информатика как наука об информации / Р. Гиляревский. — Москва : ФАИР-ПРЕСС, 2006. — 592 с.
  8. *Майоров А. А.* О классификации информатики и информационных технологий / А. А. Майоров, В. П. Седакин // Открытое образование. — 2015. — № 2. — Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/o-klassifikatsii-informatiki-i-informatsionnyh-tehnologii>. — Загл. с экрана.
  9. *Матвієнко О.* "Соціальна інформатика": наукова та освітня спеціальність в Україні / О. Матвієнко, М. Цивін // Вісник Книжкової палати. — 2011. — № 3. — С. 31—34.
  10. *Общая и теоретическая информатика : учебное пособие / сост.: Майоров А. А., Седакин В. П.* — Москва : МИИГАиК, 2017. — 128 с. — Режим доступа: <http://ijevanlib.yzu.am/wp-content/uploads/2018/02/7bd82387e213ff263ea98ea738545603.pdf>. — Загл. с экрана.
  11. *Полтавская Е. И.* Схематизация научных категорий — методологическая основа общей теории библиотекведения, библиографоведения, книговедения : автореф. дис. ... д-ра пед. наук / Полтавская Елена Игоревна ; [Моск. гос. ин-т культуры]. — Москва, 2015. — 54 с.
  12. *Рекомендації міжнародної наукової конференції "Бібліотечно-інформаційний сервіс"*. — Бібліотечний вісник. — 2001. — № 1. — С. 45—46.
  13. *Соколов А. В.* Информациология как сюрреалистическая гигагеория. — Режим доступа: http://www.gpntb.ru/ntb/ntb/2010/4-2010/ntb_4_1_2010-%D1%81%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2.pdf. — Загл. с экрана.
  14. *Соколов А.* Философия информации : учебное пособие для бакалавриата и магистратуры / А. Соколов. — 3-е изд. — Москва : Юрайт, 2019. — 340 с. — Режим доступа: https://biblio-online.ru/viewer/filosofiya-informacii-424098?share_image_id=#page/6. — Загл. с экрана.
  15. *Столяров Ю. Н.* Информационные науки как возможный класс Номенклатуры специальностей научных работников : совместный научный семинар "Методологические проблемы наук об информации" Института проблем информатики РАН и Института научной информации по общественным наукам РАН/ИНИОН РАН. — Режим доступа: <http://www.inion.ru/seminars.mprni>. — Загл. с экрана.
  16. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук.* — Режим доступу: <http://librifoscience.knukim.edu.ua/>. — Назва з екрана.
  17. *Урсул А.* Социальная информатика: две концепции развития. — НТИ. Сер. 1. — 1991. — № 1. — С. 3—8.
  18. *Юзвизин И. И.* Информациология или закономерности информационных процессов и технологий в микро- и макромирах Вселенной. — 3-е изд., испр. и доп. — Москва : Радио и связь, 1996. — 215 с.
- Автори підприємлять спробу встановити взаємозв'язок між "інформаційними науками" і "інформаційним делом" як складовими спеціальностями "Інформаційне, бібліотечне і архівне дело". Вивчені діючі підходи до класифікації інформаційних наук і резюмовано, що однією з інваріантних складових, яку цілеспрямовано впровадити в процес підготовки спеціалістів по інформаційному делу, може бути "соціальна інформатика".*
- The article is devoted establishment of intercommunication between "informative science" and "informative business" as by the constituents of speciality "Informative, library and archived business". The operating going is investigational near classification of informative sciences and it is summed up, that to one of invariant constituents, which it is expedient to inculcate in the process of preparation of specialists in informative business, there can be a "social informatics".*

Надійшла до редакції 19 лютого 2019 року

УДК 025.2-028.27:027.022:](477.63-25)

*Галина Колоскова,
аспірантка ХДАК*

Електронні колекції документів як складник бібліотечно-інформаційного потенціалу м. Дніпра

Проаналізовано електронні колекції документів бібліотек Дніпра як складника бібліотечно-інформаційного потенціалу міста. Визначено роль цих ресурсів в інформаційному просторі, а також перспективи їх подальшого створення, формування, використання та розвитку в бібліотеках Дніпра.

Ключові слова: електронні колекції, бібліотеки, бібліотечно-інформаційний потенціал, читацька аудиторія

Постановка проблеми. В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій, нових форматів представлення даних формування, зберігання, використання та розвитку електронних колекцій документів є новим і перспективним напрямом роботи бібліотек, насамперед у контексті інформатизації міста та регіону. Потреби су-

часної аудиторії спонукають до підвищення якості обслуговування, розширення діапазону послуг, що передбачає надання доступу до традиційних фондів і цифрових колекцій, розміщених на сайтах бібліотечних установ.

Мета статті — розглянути електронні ресурси бібліотек Дніпра як складник бібліотечно-інфор-